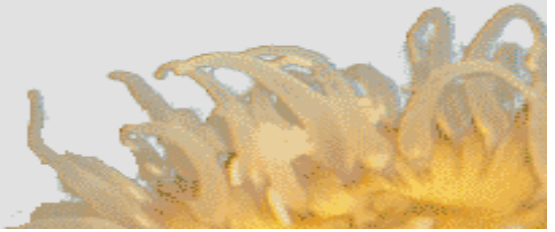

Deelanemonen of Majano anemonen

door Joachim Maes

De deelanemooon is, zoals de naam zegt, een echte anemooon. Dit plaagdier is een hardnekkige klant als het aankomt op verwijderen. Dus hierbij een korte schets van wie ze juist zijn en hoe we er het best van afkomen.

De deelanemooon zelf ziet er op zich wel leuk uit, tot die besluit om zich te gaan delen. Binnen de korstste keren zie je de diertjes overal opduiken. Het maakt hen niet echt uit of ze nu op levend steen, zandbodem, glas of op pompen moeten staan. Enige voorwaarde is licht. Het zijn lichtminnende dieren en gaan dus steeds op zoek naar een goed verlicht plekje. Met hun voetje staan ze stevig verankerd en hun tentakelkroon wappert sierlijk in de stroming om kleine voedseldeeltjes te vangen en optimaal licht te vangen.

Ze stellen, net zoals de meeste lagere dieren, hoge eisen aan de waterkwaliteit. Het opduiken van de majano anemooon betekent dus niet dat de waterkwaliteit te wensen overlaat. In tegendeel, hoe meer je er ziet, hoe beter de bak draait.

Op zich kunnen de diertjes niet veel directe schade berokkenen aan andere lagere dieren. Ze zijn veel te klein om effectief ook een ander dier te gaan verslinden. Ze groeien ook niet op andere lagere dieren als deze in goede gezondheid verkeren. De meeste koralen hebben voldoende afweermecanismen op deze kleine opdondertjes op een afstand te houden. Naarmate de koralen groeien gaan ze de anemonen ook overschaduw en dwingen zo de anemonen om zich te gaan verplaatsen naar het licht. Dit is trouwens een goede tip om moeilijk bereikbare anemonen te dwingen naar een makkelijker bereikbare plek te verhuizen. zo kan een steen op de anemooon geplaatst worden waardoor deze van onder de steen weg zal kruipen op zoek naar licht. De problemen starten meestal wanneer

de anemonen zich maar blijven delen en vermenigvuldigen. Net zoals hun grote broers, scheiden de deelanemonen netelstoffen af aan het water om hun territorium te gaan verdedigen. Normalerweise worden deze netelstoffen

Majano anemonen staan met hun voetje stevig verankerd en hun tentakelkroon wappert sierlijk in de stroming om kleine voedseldeeltjes te vangen en optimaal licht te vangen.

geneutraliseerd door de eiwitafschuimer. Maar bij een gegeven concentratie worden de netelstoffen niet voldoende snel meer afgeschuimd en gaan ze zorgen voor groeistagnatie bij andere lagere dieren.

Wat kun je er nu concreet gaan aan doen?

Heel weinig eigenlijk. Aangezien de anemooon ook een lagere dier is, betekent dat algemene chemische bestrijding via het aquariumwater zorgt voor schade aan andere lagere dieren. Ze stellen immers dezelfde eisen aan hun omgeving als onze andere lagere dieren. We dienen dus gericht te gaan bestrijden. Individuele behandeling door middel van injecteren van bepaalde stoffen wordt het meeste gebruikt. Uit eigen ondervinding blijkt deze methode weinig efficiënt te zijn. Het is een tijdrovende bezigheid om de dieren één voor één te gaan behandelen, je kan niet op alle plaatsen komen waar de dieren zich bevinden, de doeltreffendheid van de behandeling situeert zich tussen 10 en 50%, de behandeling duurt vrij lang omdat niet teveel anemonen per behandeling mogen worden geïnjecteerd ivm de netelstoffen die vrijkomen door de anemooon als verdedigingsmechanisme, ...

Ik heb zelf de commerciële preparaten geprobeerd met bedroevend resultaat (kan ze evengoed met water behandelen), kokend water, oplossingen van

natriumhydroxide, azijnzuur 80%, zoutzuur 30%, ... allemaal met wisselend succes.

Vooral het aspect van constant in de bak moeten zitten aanmodderen met stress voor de dieren tot gevolg en het injecteren van chemisch gevaarlijke producten vlakbij prijzige koralen, spreekt mij niet echt aan.

Een andere veel gebruikte manier om plaagdieren te gaan bestrijden, is de biologische manier. Hierbij worden natuurlijke predatoren ingezet om een specifieke plaag te gaan bestrijden. Er zijn heel wat naaktslakken of garnalen die specifiek op een welbepaald dieet gaan leven (soort naaktslak voor platwormen, wurdemanni garnaal voor glasanemonen, soort naaktslak voor oorspons, ...) maar helaas voor ons is er, tot nu toe, nog geen lager dier opgedoken die verzot is op deelaanemoontjes.

Op vissengebied hebben wel heel wat mogelijkheden, waarbij het lijstje van potentiële kandidaten heel snel inkort tot een tweetal exemplaren wanneer de factor rifaquarium meespeelt.

De efficiëntste manier is een vlindervis, waarbij de Chaetodon xanthurus een grote voorliefde schijnt te hebben voor deelaanemonen. Maar wij eten ook niet elke dag appelmoes met worst, dus durft hij zijn dieet wel aan te vullen met lekkere blastomussa, catalaphyllia, stukje doopvont, brokje lobophyllia of trachyphyllia ... m.a.w. alle LPS-(langpoliepige) koralen zijn niet langer veilig. Maar ze zijn wel razend efficiënt. Dat verklaart ook waarom een aantal aquarianen bewust kiest om deze dieren in te brengen en de schade te tolereren dat ze aanrichten bij LPS-koralen of de LPS-koralen voorlopig ergens anders onder te brengen, en nadat alle plaagdieren binnengeslokt zijn, de vlindervissen terug uit te vangen en onder te brengen in een speciaal aquarium (ja, je leest het goed, niet zomaar terug dumpen in de winkel. Als aquariaan draag je de verantwoordelijkheid om voor je dieren te zorgen. Ofwel weet je op voorhand waar je deze dieren kunt onderbrengen, ofwel voorzie je zelf een goeie thuis voor deze prachtige diertjes, want wie weet, misschien steekt de anemonenplaag nog eens de kop op ...)

Een veiligere optie is het kiezen voor een vijlvisje, namelijk Acreichthys tomentosus. Kans dat hij aan de deelaanemonen gaat is iets kleiner dan die van de vlindervis, maar de kans dat hij aan LPS gaat is ook wat kleiner.

Is dat altijd een gokje met deze dieren. Het vijlvisje is niet de kleurrijkste in zijn soort, maar vertoont wel heel leuk gedrag en is steeds een aanwinst voor het aquarium. Voordeel van beide vissen is dat ze niet selectief te werk gaan voor wat betreft deelaanemonen. Ze lusten immers ook graag glasanemonen. De vissen kunnen makkelijker die plekje bereiken waar je als aquariaan niet komt en kunnen

heel gericht te werken tussen de koralen en stenen. Ze werken de ganse dag door en verstoren de rust in het aquarium niet. Mijn inziens de beste manier om deze plaagdieren aan te pakken.

De derde methode vind ik te ver gaan. Die houdt in dat alle lagere dieren en levend steen worden verkocht en dat het aquarium met vers steen wordt opgestart en nieuwe lagere dieren vrij van de majano anemonen wordt ingebracht. Starten met een schone lei dus. Maar je weet immers niet welke andere plaagdieren je het aquarium inbrengt met het steen (krabben, mantis, glasanemonen, algen, ...) en de kans dat je opnieuw een majano anemoon binnenbrengt met het levend steen of met een koraal, is heel reëel. Het is dan alleen maar een kwestie van tijd voordat de aquariumparameters terug optimaal zijn en dan dat ene individu terug aan het vermeerderen gaan.

Glasanemoon Aiptasia sp.

Aiptasia-X is een vrij nieuw bestrijdingsmiddel tegen plaaggeesten zoals glasanemonen en deelaanemonen. Korte tijd na opname van Aiptasia-X zal de anemoon imploderen en oplossen.

Op www.zilverhaai.be is een demonstratie aan te treffen. Klikken op Video 136.